

**DET KONGELIGE FORNYINGS-,
ADMINISTRASJONS- OG KIRKEDEPARTEMENT***Statsråden*

Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite
0026 OSLO

Deres ref
hkl/2011

Vår ref
11/232

Dato
15.02.2011

Delegasjon av forvaltningsmyndighet – svar på spørsmål fra komiteen

Det vises til brev av 19.01.2011 fra Kontroll- og konsitusjonskomiteen. Brevet refererer til Notat 2010:1 "Statlig, men uavhengig? Myndighetsutøvelse gjennom forvaltningsvedtak" fra Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi). Komiteen ønsker min vurdering av saken, og vil vite på hvilken måte funnene fra den første delen av Difis gjennomgang vil bli fulgt opp.

Jeg vil først vise til St.meld.nr.19 (2008-2009) *Ei forvaltning for demokrati og fellesskap*, kapittel 1, hvor det er understreket at det er avgjørende at organisering, arbeidsdeling og ansvars plassering i forvaltningen er tydelig og at det er viktig at forvaltningens beslutninger er demokratisk og politisk forankret.

Difi gjennomfører hvert år prosjekter som ser nærmere på forvaltningens organisering eller andre tema som er av interesse på tvers av forvaltningen. Det notatet komiteen viser til, inneholder foreløpige funn fra en første fase i et prosjekt som skal se nærmere på underliggende organers myndighetsutøvelse i enkelttilfeller. Difi ser hovedsakelig på ett aspekt ved myndighetsutøvelsen, nemlig i hvilken grad om underliggende forvaltningsorganer kan fatte beslutninger på selvstendig grunnlag.

Difi har gått ut fra tre hovedmåter departementet og dermed statsråden kan gripe inn overfor et underliggende organ i enkeltsaker:

- å gi instruksjer om forvaltningens avgjørelser før avgjørelsene er fattet,
- å oppheve/omgjøre forvaltningens avgjørelser av eget tiltak etter at organet har fattet et vedtak, eller
- å oppheve/omgjøre forvaltningens avgjørelser etter klage.

Difi sendte i juni 2010 ei liste med spørsmål til departementene. Difis foreløpige funn tyder på at mellom en tredjedel og en fjerdedel av alle organer som treffer enkeltvedtak, er gitt formell uavhengighet fra overordnet departement. Ytterligere en fjerdedel av forvaltningsorganer som treffer enkeltvedtak, har ikke formell uavhengighet ved at instruksjonsadgangen er avskåret, men departementene oppgir likevel at de er tilbakeholdne med å instruere i enkeltsaker. Det er også opprettet flere uavhengige klagenemnder, slik at departementenes mulighet til å omgjøre enkeltvedtak er blitt begrenset. I tillegg legger overnasjonale organer, i første rekke EU/EØS, rammer for departementets og statsrådets muligheter til å gripe inn i beslutninger. I Difis notat refereres det til en utvikling som har pågått over flere tiår, der det har skjedd tilpasninger i en lang rekke enkelttilfeller. Det er *summen* av disse tilpasningene Difi har framhevet i notatet.

Etter min vurdering er det viktige forhold som belyses i notatet fra Difi. Samtidig er det grunn til å merke seg at Difi i notatet, som oppsummerer de foreløpige funnene, selv sier at: *"Noen av svarene kan tyde på at departementene ikke har tolket alle spørsmålene likt. Alle svar har heller ikke den samme nøyaktighets- og detaljeringsgrad. I noen tilfelle virker svarene innbyrdes motstridende."* (Difi Notat 2010:1, side 6). Difi har som et ledd i å få mer sikker kunnskap om den faktiske situasjonen, sendt et brev til alle departementer for å kvalitetssikre resultatene fra kartleggingen som ble gjennomført sommeren 2010. Jeg vil avvente resultatet fra dette arbeidet og Difis gjennomgang av den faktiske situasjonen.

Når det foreligger et kvalitetssikret faktagrunnlag, vil jeg ta initiativ til at det i samråd med berørte departementer vurderes hvorvidt det er behov for å tydeliggjøre ansvarsforholdene. Stortinget vil i så fall bli informert om dette på egnet måte.

Med hilsen

Rigmor Aasrud